

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 211g/2020

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolul 199 alin. (8) din Codul de executare și din
punctul 110 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006
(transferul condamnaților)

CHIȘINĂU

1 iunie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, Președinte,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, judecători,
cu participarea nei Cristina Chihai, asistent judiciar,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 21 decembrie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 1 iunie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea nr. 211g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a textelor:

– „documente și alte bunuri, a cărui greutate nu va depăși 20 kg” din articolul 199 alin. (8) din Codul de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004;

– „documente și alte bunuri, greutatea cărora să nu depășească 20 kg” din punctul 110 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006.

2. Această sesizare a fost ridicată de către dl Petru Badicico, condamnat în dosarul nr. 21-8/2020, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Rezina. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Ivan Parii de la Judecătoria Orhei, sediul Rezina, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin Încheierea din 11 februarie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a dispus transferarea condamnatului Petru Badicico din Penitenciarul nr. 17 – Rezina în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, pe un termen de 30 de zile, pentru participare la ședința de judecată pe cauza penală nr. 12-1-34910-12062019.

4. Pe 2 martie 2020, administrația Penitenciarului nr. 17 – Rezina a refuzat transferarea condamnatului Petru Badicico, pentru că bagajul său de mână depășea 20 de kg. Decizia Penitenciarului s-a bazat pe articolul 199 alin. (8) din Codul de executare, care prevede că, în cazul transferării, condamnatul are dreptul la un bagaj de mână cu strictul necesar de igienă personală, documente și alte bunuri, a cărui greutate nu va depăși 20 de kg.

5. Dl Petru Badicico a contestat refuzul Penitenciarului la Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

6. Dl Petru Badicico a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „documente și alte bunuri, a cărui greutate nu va depăși 20 kg” din articolul 199 alin. (8) din Codul de executare și a textului „documente și alte bunuri, greutatea cărora să nu depășească 20 kg” din punctul 110 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006.

7. Prin Încheierea din 6 noiembrie 2020, Judecătoria Orhei, sediul Rezina, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...].”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

9. Prevederile relevante ale Codului de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, sunt următoarele:

Articolul 199 Transferarea și escortarea condamnaților

„[...]

(8) În timpul transferării, condamnatului îi sunt asigurate condiții adecvate de aerisire și iluminare. La transferare se va lua și dosarul personal al condamnatului. Condamnatul

are dreptul la un bagaj de mână cu strictul necesar de igienă personală, **documente și alte bunuri, a cărui greutate nu va depăși 20 de kg**. Alte bunuri aflate în posesia condamnatului rămân în custodia locului de detenție și se ridică de o rudă sau altă persoană indicată de condamnat ori de către condamnat după eliberarea sa din detenție.

[...].”

10. Prevederile relevante ale Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, sunt următoarele:

Punctul 110

„110. La transferare, persoanele condamnate sunt însoțite de dosarele personale și de un bagaj de mână cu strictul necesar de igienă personală, **documente și alte bunuri, greutatea cărora să nu depășească 20 kg**, împrejurări în care sunt asigurate condiții adecvate de aerisire și iluminare în timpul transportării. Alte bunuri ce se aflau în posesia condamnatului vor rămâne în custodia locului de detenție și se vor ridica de o rudă sau altă persoană indicată de către condamnat ori de către condamnat după eliberarea sa din detenție.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În argumentarea sesizării, autorul susține că, în baza prevederilor contestate, nu a fost transferat în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău pentru a participa la ședința de judecată pe o altă cauză penală, pentru că bagajul său depășea 20 de kg. Bagajul era constituit din lucruri personale și documente, care erau necesare condamnatului pentru deținerea sa în Penitenciarul nr. 13, pentru că pe rolul instanțelor de judecată din Chișinău și Orhei se află dosare în care este parte și pentru care este necesar să se pregătească pentru buna-desfășurare a ședințelor de judecată, precum și pentru a-și pregăti apărarea și a anexa documente.

12. De asemenea, autorul sesizării menționează că dispozițiile criticate afectează accesul liber la justiție, prevăzut de articolul 20 din Constituție. Totuși, acest drept poate fi supus unor restrângeri. Aceste restrângeri trebuie să fie justificate potrivit articolului 54 din Constituție.

13. Prin urmare, autorul sesizării susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 4 alin. (2), 16, 20 alin. (2), 23, 26 alineatele (1) și (2) și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor Parlamentului și a hotărârilor de Guvern, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de executare și din Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de o parte în proces (a se vedea § 2 *supra*), este formulată de subiectul cărui i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „documente și alte bunuri, a cărui greutate nu va depăși 20 kg” din articolul 199 alin. (8) din Codul de executare și textul „documente și alte bunuri, greutatea cărora să nu depășească 20 kg” din punctul 110 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006.

18. Prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

19. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect examinarea unei contestații depuse de condamnat împotriva refuzului Penitenciarului nr. 17 – Rezina de a-l transfera în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău (a se vedea §§ 4-6 *supra*). Astfel, Curtea a admis că instanța de judecată va aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează.

20. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 30 din 18 martie 2021, § 19; DCC nr. 44 din 1 aprilie 2021, § 20; DCC nr. 69 din 18 mai 2021, § 19).

21. Sub acest aspect, Curtea observă că autorul sesizării a făcut trimitere, în secțiunea „Legislația pertinentă” a sesizării, la articolele 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 4 [*drepturile și libertățile omului*], 16 [*egalitatea*], 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 26 [*dreptul la apărare*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție, fără a oferi argumente care să demonstreze caracterul neconstituțional al prevederilor contestate. Așadar, Curtea reține că simpla enumerare a normelor constituționale în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate.

22. Dacă ar proceda la examinarea sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorilor lor în invocarea argumentelor de neconstituționalitate a actelor normative criticate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu. Acest tip de control este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își bazează cerințele, să prezinte normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura cauzală directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea, în acest sens, DCC nr. 116 din 13 octombrie

2020, § 22; DCC nr. 158 din 22 decembrie 2020, § 27; DCC nr. 27 din 16 februarie 2021, § 19; DCC nr. 44 din 1 aprilie 2021, § 24).

23. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările formulate, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 33 din 25 martie 2021, § 37; DCC nr. 44 din 1 aprilie 2021, § 25; DCC nr. 46 din 1 aprilie 2021, § 17; DCC nr. 69 din 18 mai 2021, § 24).

24. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 199 alin. (8) din Codul de executare și din punctul 110 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, ridicată de dl Petru Badicico, condamnat în dosarul nr. 21-8/2020, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 1 iunie 2021

DCC nr. 75

Dosarul nr. 211g/2020